

بررسی چگونگی جایگاه اقتصاد مقاومتی (ارتباط بین شاخص‌های اقتصاد مقاومتی و بانکداری بین الملل) در بانکداری بین الملل تحت تاثیر تحریم‌های بین الملل

علی بیناییان

معاونت مالی و پشتیبانی شرکت برق منطقه‌ای مازندران و گلستان، دانشجوی دکتری حسابداری، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

binayan02@gmail.com

شماره ۷۲ / زمستان ۱۴۰۱ / هفتمین
دانشگاه آزاد اسلامی و پژوهش‌های
نمایشنامه علمی پژوهشی
با عنوان «جایگاه اقتصاد مقاومتی و
بانکداری بین الملل»

چکیده

سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی همسو با کاهش وابستگی و تأکید بر مزیت‌های تولید داخلی و تلاش برای اتکا به خود است. در ادبیات علمی، از بکارگیری مفهوم اقتصاد مقاومتی مدت زمان زیادی نیست که می‌گذرد اما می‌از دیدگاه‌های متخصصان اقتصاد که اخیراً ارائه شده اند استنباط نمود. این، ابتکار اقتصادی کشورهای تحت شرایط خاص است که قصد پشتیبانی کردن از سیستم بانکی کشورشان را دارند و سرمایه گذاری‌های بانکی خاص را در کاهش وابستگی به سایر کشورها تحت شرایط بحرانی انجام می‌دهد. هدف این تحقیق بررسی چگونگی جایگاه اقتصاد مقاومتی (ارتباط بین شاخص‌های اقتصاد مقاومتی و بانکداری بین الملل) در بانکداری بین الملل تحت تاثیر تحریم‌های بین الملل می‌باشد. در این رابطه ۸ فرضیه ارائه شده است و با توجه به این فرضیات ازمون هایی انجام شده و برای سنجش متغیر‌ها از نرم افزار SPSS استفاده شده، و بدین نتایج دست یافته که تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم بانکی تاثیر مستقیم دارد؛ میزان اعتبارات بانکی در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی تاثیر مستقیم دارد.

واژگان کلیدی: تولید ناخالص داخلی، بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری سرمایه، اقتصاد مقاومتی.

مقدمه

یکی از مسائلی که در سال‌های اخیر مورد تاکید جدی مقام معظم رهبری (دام ظله العالی) قرار گرفته است توجه به مسائل اقتصادی کشور می‌باشد. نامگذاری ۴ سال پی‌با موضوعات اقتصادی نشان از اهمیت بالای این موضوع نزد معظم له دارد. بانک و بانکداری نیز که قلب تپنده هر اقتصاد و جاری کننده خون در رگ‌های اقتصاد جامعه است باید در حکومت اسلامی کاملاً منطبق با موازین اسلام اداره شود تا به عنوان پایه و اساس اقتصاد اسلامی نقش موثری را ایفا نماید. در کشور ما ایران اسلامی که اقتصاد آن «پول محور» و بعبارتی بر پایه پول استوار است و حدود ۶۰ درصد از اقتصاد مملکت ما را بازار پولی تشکیل می‌دهد و حدود یک سوم از سهم اقتصاد، متعلق به سهم بازار سرمایه می‌باشد، توجه به بانکداری اسلامی را دو چندان می‌کند.

بنابراین نظام بانکی در ساختار اقتصادی هر کشوری در جایگاه مدیریت توزیع منابع پولی در میان فعالان بخش خصوصی و همچنین بازار اجرایی نهادهای ناظر بر اقتصاد برای کنترل و هدایت نقدینگی در جامعه قرار دارد. از این رو تطبیق روش‌ها و الگوهای استفاده شده در این نظام با اصول اسلامی در واقع به معنای انطباق سازوکارهای توزیع منابع مالی و سیاست‌های پولی با قواعد دینی و الهی است که در نهایت به اسلامی شدن هرچه بیشتر روابط حاکم بر مناسبات اقتصادی، اخلاقی و اجتماعی مردم می‌انجامد.

در بانکداری متعارف (ربوی) سپرده گذاران، مسئولیت و ریسکی در قبال فعالیت‌های بانک ندارند و نتایج عملیات بانکی سود باشد یا ضرر، نظام بانکی متعهد است در هر وضعیتی، اصل سپرده و بهره آن را در موعد مقرر به سپرده گذار بپردازد. در مقابل، بانکداری اسلامی از یک سو بر تقسیم ریسک، داد و ستد فیزیکی کالا، درگیری مستقیم با تجارت و کار با استفاده از عقود شرعی استوار است، و از سویی دیگر با مدیریت دارایی به دنبال افزایش درآمد عمومی است. تقسیم ریسک و مدیریت آن برای دستیابی به حاکمیت مشارکت و همکاری در انجام پروژه‌ها یکی از اهداف اساسی بانکداری اسلامی است.

اجرا و فرهنگ سازی بانکداری اسلامی نیاز به عزم همگانی و همکاری تنگاتنگ مسئولین دارد و امید است با تلاش شبانه روزی بتوانیم فرهنگ بانکداری اسلامی را در نظام بانکی و جامعه نهادینه سازیم.

بانک و بانکداری قلب تپنده هر اقتصاد و جاری‌کننده خون در رگ‌های اقتصاد جامعه است که باید این مهم در حکومت اسلامی کاملاً منطبق با موازین شرع مقدس اسلام اداره شود تا بتواند به عنوان پایه و اساس اقتصاد اسلامی نقش موثری را در تعاملات آحاد جامعه ایفا نماید.

اقتصاد مسئله‌ای است که همواره از اساسی ترین مسایل جوامع و دولت‌ها تلقی می‌گردد. از همین رو، در چند سال اخیر اهتمام ویژه مقام معظم رهبری (دام ظله) بر رونق اقتصادی و شکوفایی قرار گرفته که در نام‌گذاری سال‌ها به وضوح دیده می‌شود و تحقق آن مستلزم عزم همگانی، همتی مضاعف همراه با کار مضاعف می‌باشد از این‌رو فرمودند:

«اقتصاد مقاومتی معنایش این است که ما یک اقتصادی داشته باشیم که هم روند رو به رشد اقتصادی در کشور محفوظ بماند، هم آسیب‌پذیری اش کاهش پیدا کند. یعنی وضع اقتصادی کشور و نظام اقتصادی جوری باشد که در مقابل ترندیهای دشمنان که همیشگی و به شکل‌های مختلف خواهد بود، کمتر آسیب ببیند و اختلال پیدا کند. اقتصاد مقاومتی نوعی از الگوی اقتصادی است که متمایل به استقلال اقتصادی سیستم‌های بانکی کشور است. ما تعاریفی از عملکرد سیستم‌های بانکی ارائه می‌نماییم که توسط برخی از اقتصاددانان عنوان شده است. عملکرد بانک‌ها معمولاً مخالف اقتصاد وابسته و مصرف گراست و در مقابل اهداف دشمنان حاکمیت مقاومت نموده و سعی می‌نماید تا ساختارهای بانکی موجود را تغییر دهد و آن‌ها را بر مبنای چشم انداز و اهداف جهانی تطبیق دهد. برای تداوم چنین اقتصادی باید در جهت محدود نمودن استفاده از منابع نفتی و کاهش وابستگی کشور برای چاپ ارز و اسکناس به این طرف سوق داده شد و آگاه بود که اقتصاد مقاومتی زمانی که جنگی بر علیه جنگ اقتصادی و جنگ نرم در جریان است، اثربخش خواهد بود. بر مبنای مجموعه مطالعات صورت گرفته سیستم عملکرد بانکی در پشتیبانی کردن از سرمایه داران و صنعت در اقتصاد مقاومتی بسیار حائز اهمیت است. افزایش در اندازه سرمایه هم به صورت مستقیم به عنوان یک عامل تولیدی و هم به صورت غیر مستقیم و با افزایش بهره وری در اقتصاد مقاومتی است (مولوی، ۱۳۹۲).

اقتصاد مقاومتی که موجبات قوام جامعه اسلامی است، اقتصاد مبتنی بر پایه‌های منابع داخلی است که در برابر فشارها و تحریم‌ها دچار بحران نمی‌شود. مطالعات نظری و تجربی نشان می‌دهد که بازارهای پول و سرمایه، نقش مهمی در رشد و توسعه اقتصادی دارند. افزایش حجم سرمایه، هم به طور مستقیم به صورت یکی از عوامل تولید و هم از طریق افزایش بهره‌وری دیگر عوامل، سبب بالا رفتن اشتغال، تولید و رفاه جامعه می‌شود. و از طرفی بانکداری اسلامی با بهبود فضای کسب و کار و درگیر نمودن بخش واقعی اقتصاد می‌تواند بسترساز اقتصاد مقاومتی و خلق حماسه اقتصادی باشد.

بیان مساله

اقتصاد عبارتست از «دانش چگونگی انتخاب افراد و جامعه در بکارگیری منابع محدود برای تولید کالاهای خدمات و توزیع آن‌ها بین افراد و گروه‌های مختلف برای مصرف جامعه». موضوعات جهانی اقتصادی و چالش‌های اقتصادی

مختلف کشور جهانی را تحت تاثیر قرارداده است. اقتصاد مقاومتی دارای شاخص های خاصی است که در شرایط کنونی می توان برای مواجهه با تحریم ها و شرایط استراتژیک کشورها به کار گرفت شوند. اقتصاد مقاومتی به معنای شناسایی حوزه های فشار و تلاش برای کنترل و خنثی سازی آن ها و در شرایط ایده آل، تبدیل فشارها به فرصت می باشد. سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی همسو با کاهش وابستگی و تأکید بر مزیت های تولید داخلی و تلاش برای اتکا به خود است. در ادبیات علمی، از بکارگیری مفهوم اقتصاد مقاومتی مدت زمان زیادی نیست که می گذرد اما می از دیدگاههای متخصصان اقتصاد که اخیراً ارائه شده اند استنباط نمود. این، ابتکار اقتصادی کشورهای تحت شرایط خاص است که قصد پشتیبانی کردن از سیستم بانکی کشورشان را دارند و سرمایه گذاری های بانکی خاص را در کاهش وابستگی به سایر کشورها تحت شرایط بحرانی انجام می دهد (قاسمی، ۱۳۹۲).

بنابراین نظام بانکی در ساختار اقتصادی هر کشوری در جایگاه مدیریت توزیع منابع پولی در میان فعالان بخش خصوصی و همچنین بازویان اجرایی نهادهای ناظر بر اقتصاد برای کنترل و هدایت نقدینگی در جامعه قرار دارد. از این رو تطبیق روشهای و الگوهای استفاده شده در این نظام با اصول اسلامی در واقع به معنای انتباطگارهای توزیع منابع مالی و سیاستهای پولی با قواعد و حاکمیت سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است (ترکیل، ۲۰۱۲).

اقتصاد مقاومتی نوعی از الگوی اقتصادی است که متمایل به استقلال اقتصادی سیستم های بانکی کشورها است. ما تعاریفی را از این عملکرد سیستم های بانکی ارائه می نماییم که توسط برخی از اقتصاددانان عنوان شده است. عملکرد بانک ها معمولاً مخالف اقتصاد وابسته و مصرف گرایست و در مقابل اهداف دشمنان حاکمیت مقاومت نموده و سعی می نماید تا ساختارهای بانکی موجود را تغییر دهد و آن ها را بر مبنای چشم انداز و اهداف جهانی تطبیق دهد. برای تداوم چنین اقتصادی باید در جهت محدود نمودن استفاده از منابع نفتی و کاهش وابستگی کشور برای چاپ ارز و اسکناس به این طرف حرکت نمود و آگاه بود که اقتصاد مقاومتی زمانی که جنگی بر علیه جنگ اقتصادی و جنگ نرم در جریان است، اثربخش خواهد بود. بر مبنای مجموعه مطالعات صورت گرفته مقاوم سازی اقتصاد در عرصه بانکداری بین الملل در پشتیبانی کردن از سرمایه داران و صنعت در اقتصاد مقاومتی بسیار حائز اهمیت است، افزایش در اندازه سرمایه هم به صورت مستقیم به عنوان یک عامل تولیدی و هم به صورت غیر مستقیم و با افزایش بهره وری در اقتصاد مقاومتی است (مولوی، ۱۳۹۲).

اهمیت و ضرورت تحقیق

ایران یک کشور از تنوع آب و هوا با انسان بزرگ و ظرفیت منابع طبیعی حاوی شرایط مناسب برای توسعه اقتصادی و سیاسی در منطقه است.

اقتصاد مقاومتی یک اقتصاد فعل و مقاوم است با رویکرد تعاملی که از تمامی ظرفیت های محیطی جامعه برای استقرار آن استفاده می کند. در این میان مقاوم سازی اقتصاد در عرصه بانکداری بین الملل می تواند با ظرفیت بالقوه و بالفعل خود بستر ساز اقتصاد مقاومتی شود (ترکیل، ۲۰۱۲).

یکی از مسائلی که در سالهای اخیر مورد تاکید قرار گرفته است توجه به مسائل اقتصادی کشور می باشد. بانک و بانکداری نیز که قلب تپنده هر اقتصاد و جاری کننده خون در رگهای اقتصاد جامعه است باید در حکومت اسلامی کاملاً منطبق با موازین اسلام اداره شود تا به عنوان پایه و اساس اقتصاد نقش موثری را ایفا نماید. در کشور ما ایران که اقتصاد آن «بیول محور» و بعارتی بر پایه پول استوار است و حدود ۶۰ درصد از اقتصاد مملکت ما را بازار پولی تشکیل می دهد و حدود یک سوم از سهم اقتصاد، متعلق به سهم بازار سرمایه می باشد، توجه به مقاوم سازی اقتصادر عرصه بانکداری بین الملل را دو چندان می کند (مولوی، ۱۳۹۲).

بنابراین مقاوم سازی در اقتصاد در عرصه بانکداری بین الملل در ساختار اقتصادی هر کشوری در جایگاه مدیریت توزیع منابع پولی در میان فعالان بخش خصوصی و همچنین بازوی اجرایی نهادهای ناظر بر اقتصاد برای کنترل و هدایت نقدینگی در جامعه قرار دارد. از این رو تطبیق روشها و الگوهای استفاده شده در این نظام با اصول اسلامی در واقع به معنای انطباق سازوکارهای توزیع منابع مالی و سیاستهای پولی با قواعد بین الملل است که در نهایت به اسلامی شدن هرچه بیشتر روابط حاکم بر مناسبات اقتصادی، اخلاقی و اجتماعی مردم می‌انجامد. شاخص‌هایی که اقتصاد مقاومتی بر روی بانکداری بین الملل تاثیر می‌گذارد برخی از آن‌ها عبارتند از (طالب پور، ۱۳۹۲):

نرخ ارز

تک نرخی شدن ارز اقدامی بسیار مثبت، موثر و عامل مهم برای جلوگیری از مفاسد و رانت خواری است و اقتصاد ایران نیازمند ارز تک نرخی است.

نرخ سود سپرده‌های بانکی

کاهش نرخ سود بانکی به تیغه دولبهای می‌ماند که از یک سو به حمایت از سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان می‌پردازد و باعث افزایش تولید و اشتغال و رونق صادرات می‌شود و از سوی دیگر موجب افت جذب نقدینگی در سیستم بانکی و انتقال به بخش واسطه‌گری و موجب رباخواری و رانت و تورم در جامعه می‌شود.

نسبت مطالبات غیر جاری در سیستم بانکی

نسبت مطالبات غیر جاری به کل تسهیلات در ایران همواره از هنجاری‌های بین المللی بیشتر بوده است که نشانه آشکاری از ناکارایی فرایند تخصیص اعتبار و واسطه‌گری مالی در ایران است. از سوی دیگر زیان ناشی از مطالبات غیر جاری، سرمایه‌پایه بانک‌ها را کاهش و احتمال مواجه با بحران خشکی اعتبار را افزایش می‌دهد.

کنترل تورم

تورم از نظر علم اقتصاد اشاره به افزایش سطح عمومی تولید پول، در آمدهای پولی و یا قیمت است. تورم عموماً به معنی افزایش غیرمتناسب سطح عمومی قیمت در نظر گرفته می‌شود تورم، روند فزاینده و نامنظم افزایش قیمت‌ها در اقتصاد است. هر چند بر پایه نظریه‌های گوناگون، تعریف‌های متفاوتی از تورم ارائه می‌شود، اما، تمامی آنها به روند فزاینده و نامنظم افزایش در قیمت‌ها اشاره دارند. مفهوم امروزی تورم، در سده نوزدهم میلادی رواج یافت.

اهداف تحقیق

هدف اصلی:

بررسی چگونگی جایگاه اقتصاد مقاومتی (ارتباط بین شاخص‌های اقتصاد مقاومتی و بانکداری بین الملل) در بانکداری بین الملل تحت تاثیر تحریم‌ها بین الملل می‌باشد.

اهداف فرعی:

بررسی چگونگی ارتباط بین رشد تولید ناخالص داخلی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.

بررسی چگونگی ارتباط بین نرخ تورم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین نرخ بهره اسمی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین نرخ تعدیل شده GDP و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین ذخایر ارزی بانک مرکزی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین نرخ استهلاک پول در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین میزان اعتبارات بانکی در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.
بررسی چگونگی ارتباط بین تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی است.

سوالات تحقیق

- آیا بین رشد تولید ناخالص داخلی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین نرخ تورم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین نرخ بهره اسمی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین نرخ تعدیل شده GDP و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین ذخایر ارزی بانک مرکزی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین نرخ استهلاک پول در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین میزان اعتبارات بانکی در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟
آیا بین تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد؟

مدل تحقیق

$$\begin{aligned} Non\ Perfoln_{jt} = & B_0 + B_1 Rate\ GDP\ growth_{jt} + B_2 Terms\ of\ trade\ change_{jt} \\ & + B_3 Real\ interest\ rate_{jt} + B_4 Inflation\ rates_{jt} + B_5 M2/reserves_{jt} \\ & + B_6 Depreception_{jt} + B_7 Crediation\ rates_{jt} + B_8 GDP/CAP_{jt} \\ & + B_9 Financial\ Libern_{jt} + \epsilon_{jt} \end{aligned}$$

ردیف	متغیر	توضیحات
۱	Rate GDP growth _{jt}	رشد تولید ناخالص داخلی در زمان t را مورد بررسی قرار می دهیم.
۲	Terms of trade change _{jt}	نرخ تورم
۳	Real interest rate _{jt}	نرخ بهره اسمی - که در آن نرخ اسمی اوراق کوتا مدت توسط دولت اعلام می شود .
۴	Inflation rates _{jt}	نرخ تعدیل شده GDP ، تورم به عنوان نرخ تغییرات در اندازه گیری شاخص قیمت مصرف کننده (CPI).
۵	M2/reserves _{jt}	(ذخایر ارزی بانک مرکزی ، پول + شبه پول می باشد)
۶	Depreception _{jt}	نرخ استهلاک پول در زمان تحریم
۷	Crediation rates _{jt}	میزان اعتبارات بانکی
۸	GDP/CAP _{jt}	تولید ناخالص سرانه واقعی
۹	Financial Libern _{jt}	نرخ سود سپرده ها

تعریف کلمات کلیدی^۱

اقتصاد مقاومتی^۲

اقتصاد مقاومتی به معنی تشخیص حوزه‌های فشار و متعاقباً تلاش برای کنترل و بی‌اثر کردن آن تاثیرها می‌باشد و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت است همچنین برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی باید وابستگی‌های خارجی کاهش یابد و بر تولید داخلی کشور و تلاش برای خوداتکایی تاکید گردد. طبق نظر دولت مردان ایران در تعریف اقتصاد مقاومتی، ضرورت مقاومت برای رد کردن فشارها و عبور از سختی‌ها برای رسیدن به نقاط مثبت ملی نیاز است.

سیستم^۳

مجموعه یا گروهی از اشیا مرتبط یا غیر مرتبط است که هدف یا اهدافی خاص را دنبال می‌کند، به گونه‌ای که واحدی پیچیده را تشکیل دهنده.

تولید ناخالص داخلی^۴

یکی از مقیاس‌های اندازه‌گیری در اقتصاد است. تولید ناخالص داخلی در برگیرنده ارزش مجموع کالاهای خدماتی است که طی یک دوران معین، معمولاً یک سال، در یک کشور تولید می‌شود. در این تعریف منظور از کالاهای خدماتی نهایی، کالا و خدماتی است که در انتهای زنجیر تولید قرار گرفته‌اند و خود آنها برای تولید و خدمات دیگر خریداری نمی‌شوند.

بهره وری سرمایه^۵

این شاخص نشان می‌دهد که به ازای یک واحد از ارزش موجودی اموال سرمایه چند واحد ارزش افزوده ایجاد می‌شود.

بهره وری نیروی کار^۶

مفهوم این شاخص آن است که به ازای یک واحد ریالی جبران خدمات پرداخت شده چه میزان ارزش افزوده ایجاد شده است.

ادبیات و مرور گذشته خلاصه مرور و ادبیات داخلی

ردیف	نام محقق	سال انتشار	عنوان مقاله	نتیجه مقاله
۱	یوسفی دبیا	۱۳۹۲	بررسی سیاست‌های پولی و ارزی در مواجهه با تحریم اقتصادی (باتاکید بر راهکارها با رویکرد اسلامی پرداخته است).	در کنار اجرای سیاست‌های پولی و ارزی در چارچوب اقتصاد مقاومتی با رویکردی اسلامی، با اهمال سیاست‌های مکمل همچون اصلاح نظام مالیاتی و بودجه، به طور عقلایی آثار اقتصادی منفی تحریم‌ها را

¹ Resistive economy

² system

³ gross domestic product

⁴ Capital productivity

⁵ Labor productivity

خنثی نموده یا کاهش داد.				
جهت شکست دشمن در این عرصه نیز ورود به جبهه اقتصادی با بیانش ، برنامه تکیه بر فرهنگ اسلامی	اقتصاد مقاومتی عامل اصلی در ارتقا بهره وری	۱۳۹۱	وثوقی	۲
لزوم افزایش نرخ ارز رسمی کشور به سوی نرخ ارز واقعی و تعادلی بازار ارز می باشد .	بررسی مقایسه‌ای تغییرات نرخ ارز رسمی و تعادلی در شرایط اقتصاد مقاومتی (مطالعه موردی اقتصاد ایران) پرداخته است.	۱۳۹۱	نژادموسی	۳
بهبود عملکرد کارکنان اقتصاد مقاومتی را باعث رسیدن به شرایط ایده آل می شود.	به ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد کارکنان بانک ها در بخش خصوصی تحت شرایط اقتصاد مقاومتی مطالعه موردی: بانک اقتصاد نوین پرداخته است.	۱۳۹۲	البی پور	۴
عدل اقتصادی، رونق تجارت، سرمایه گذاری برای رفع وابستگی به بیگانگان، هزینه شدن درست بودجه، باعث توسعه کشور می شود.	بررسی تحلیل قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران بر اساس نگرش اقتصاد مقاومت پرداخته اند	۱۳۹۳	فلاحت پیشه	۵
اجرای ناصحیح احکام بانکداری بدون ربا، نمی توان انتظار تحقق الگوی حمامه اقتصادی را از این سیستم بانکداری داشت.	بررسی عملکرد بانک داری بدون ربا بر مبنای الگوی حمامه اقتصادی پرداخته اند	۱۳۹۲	دادخواه	۶
ضروریات و حقوق اولیه برای تأمین مالی در نظام بانکی بایستی تابعی از سیستم کنترلی و ناظری طراحی شده برای فرایند های سازمانی باشد	توزیع عادلانه منابع بانکی در چارچوب اقتصاد مقاومتی	۱۳۹۲	مولوی	۷
این مدل توسعه دانایی محور رشد اقتصادی، بر اساس شاخص های اقتصاد در شرایط تحریم می باشد).	ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد کارکنان بانک ها در بخش خصوصی تحت شرایط اقتصاد مقاومتی	۱۳۹۲	طلالی پور	۸

خلاصه مرور ادبیات خارجی

ردیف	نام نویسنده	سال انتشار	عنوان مقاله	نتیجه مقاله
۱	همسان	۲۰۱۳	آیا اندازه تاثیری بر عملکرد بانک ها اعمال می نماید یا خیر	ارتقاء متنوع سازی ریسک به نسبت افزایش مقیاس عملیات های بانکی می باشد.
۲	اسدی	۲۰۱۵	تحریم اقتصادی و اثر بخشی آن در ایران و سراسر جهان	کاش نیاز های ملی به تولیدات خارجی و خود وابستگی را عامل اساسی دانست
۳	بکر	۲۰۱۴	شرکت های ناهمگن و غیررسمی: اثرات آزادسازی تجاری بر بازارهای کار	آزادسازی اقتصادی از عوامل مهم در افزایش تولید کل اشتغال، رفاه، بهره وری کل عوامل و رشد اقتصادی است.
۴	رنانی	۲۰۱۵	نظرهای اثرات آزادسازی اقتصادی در شاخص های بسیار کنترل شده دارد. تجارب اقتصاد توسعه یافته	یک اقتصاد باز عملکرد بهتری نسبت به یک اقتصاد

نشان می دهد که آزادسازی تجاری و اقتصادی نقش مهمی در رشد اقتصادی بازی کرده است.	اقتصاد کلان ایران: با تاکید بر آزادسازی تجاری			
نرخ بیکاری تاثیر منفی و معناداری بر آزادسازی اقتصادی و بهره وری نیروی کار و رشد اقتصادی تاثیر مثبت بر آزاد سازی اقتصادی دارد.	تجزیه و تحلیل تاثیر تقویت اقتصادی در آزادسازی اقتصادی (اقتصاد مقاومتی یک رویکرد)	۲۰۱۵	خانزادی	۵
غیر فعال کردن آن در وضعیت ایده آل برای تبدیل چنین فشارهایی به فرصت می باشد	بررسی اولویت دهی فاکتورهای محیطی خارجی سازمان بر روی عملکرد رقابتی در صنعت بانکداری با رویکرد پیش بینی پرداخته است.	۲۰۱۲	عبدی	۶
بین سودبانکی و مبلغ دارایی های بانک رابطه معکوس و با مبلغ سرمایه بانک ردیف اول رابطه مثبتی وجود دارد.	آنالیز رقابت، رشد و عملکرد در صنعت بانکداری می پردازد.	۲۰۰۲	اسکاتلندر	۷

روش تحقیق

این تحقیق به این علت که یک مدل را برای شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار مورد آزمون قرار می دهد از لحاظ هدف از نوع کاربردی است.

متغیر های تحقیق

متغیر های این تحقیق شامل ذخایر ارزی بانک مرکزی، نرخ استهلاک پول، میزان اعتبارات بانکی، تولید ناخالص داخلی، نرخ تورم، تولید ناخالص سرانه واقعی و نرخ سود سپرده ها می باشند.

جامعه آماری

جامعه آماری در این تحقیق برای بانک ملت طی سال های ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۳ می باشد. در این تحقیق نمونه گیری با استفاده از روش نمونه تصادفی خوش ای صورت گرفته است. متغیر های بدست آمده را با توجه به محدودیت های زمانی و متغیر های معرفی شده در این پژوهش استخراج می نماییم.

ابزارها و روش گردآوری اطلاعات

در (پژوهش حاضر) برای بدست آوردن مبانی نظری و ادبیات تحقیق از روش کتابخانه ای با مراجعه به سایت های اینترنتی و منابع کتابخانه ای و مقالات و پایان نامه ها استفاده شده و مدل مفهومی مناسب اقتباس شده است سپس با توجه به نوع تحقیق با استفاده از روش کتابخانه ای از کتابخانه ای بورس اطلاعات شرکت ها را گرفته و آنها را مورد ارزیابی قرار می دهیم.

جدول (۱): امار توضیفی ایران

نام متغیر	مینیمم	ماکزیمم	انحراف معیار	میانگین	چولگی	کشیدگی
نرخ تورم	۶.۹۰۴۵۸۸	۹.۱۴	۰.۵۳۵۹۰۵۰	۸.۰۱	۲.۲۱۴۵	۰.۳۲۱۴
رشد تولید ناخالص داخلی	۰.۰۰۱۴۰۶	۰.۰۰۵	۰.۰۰۸۲۳۴۷	۰.۰۱	۲.۹۸۹	۰.۳۶۵

۰.۱۲۳۶	۱.۳۲۵	۰.۰۲	۰.۰۱۱۵۷۳۲۸	۰.۰۵۱۲۵۱	۰	نرخ بهره اسمی
۰.۲۱۴	۲.۳۲۵۶	۰.۷۸	۰.۱۱۰۹۹۳۹	۰.۹۹	۰.۴۲۹۲۹۸	نرخ تعديل شده
۰.۶۵۳	۱.۰۳۶۵	۰.۹۱	۲.۱۶۶۱۰۴	۹.۰۱	۰.۰۰۰۰۴۶	ذخایر ارزی بانک
۰.۶۵۴۲	۰.۵۱۴۲	۰.۱۴	۰.۱۹	۱.۲۲	۰.۰۲	استهلاک پول
۰.۴۶۵۳	۱.۰۴۳۲	۰.۲۶	۰.۰۸۱۵۹۳۰۹	۰.۵۷	۰.۱۰۷۱۶۰	اعتبارات بانکی
۰.۸۶۵۴	۱.۳۲۴۵	۰.۰۲	۰.۰۲۰۱۴۹۲۲۵	۰.۰۸	۰.۰۴۳۷۵۰	تولید ناخالص سرانه
۰.۹۸۴۵	۲.۳۲۱۴	۰.۴۵	۰.۹۳۱۰۲۵	۹.۰۲	-۰.۱۴۱۷۱۶	نرخ سود سپرده
۰.۷۵۴	۲.۴۱۲	۰.۷۴	۰.۱۱۴۷۳۲۹	۰.۹۱	۰.۰۷۶۱۷۲	نرخ ارز

با توجه به کشیدگی و چولگی بیان شده در جدول توصیفی ما از داده های نرمال استفاده کرده ایم چون چولگی بین عدد $+3$ و -3 است ، و کشیدگی بین -1 و $+1$ است پس این داده ها نرمال می باشند.

با توجه به نتایج بدست آمده در اماره توصیفی متغیر ها، نرخ تورم با چولگی (۰.۲۱۴۵) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۳۲۱۴) مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که تاثیر مستقیمی در معادله ما می گذارد. رشد تولید ناخالص داخلی با چولگی (۰.۹۸۹)، که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۳۶۵) مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. نرخ بهره اسمی با چولگی (۱.۳۲۵) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۱۲۳۶) مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. نرخ تعديل شده با چولگی (۲.۳۲۵۶) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۲۱۴) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد.

ذخایر ارزی بانک با چولگی (۱.۰۳۶۵) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۶۵۳) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. استهلاک پول با ریسک با چولگی (۰.۵۱۴۲) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۶۵۴۲) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. اعتبارات بانکی با چولگی (۱.۰۴۳۲) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۴۶۵۳) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. تولید ناخالص سرانه با چولگی (۱.۳۲۴۵) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۸۶۵۴) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. نرخ سود سپرده با چولگی (۲.۳۲۱۴) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۹۸۴۵) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد. نرخ ارز با چولگی (۲.۴۱۲) که این چولگی مثبت و بین $+3$ و -3 قرار دارد و کشیدگی (۰.۷۵۴) کشیدگی مثبت و بین $+1$ و -1 قرار دارد، می توان نتیجه گرفت که این متغیر تاثیر مستقیم در معادله ما دارد.

ضریب همبستگی پیرسون

در این تحقیق مناسب ترین نوع ضریب همبستگی برای بررسی رابطه خطی بین دو زوج متغیر، ضریب همبستگی پیرسون است به دلیل آنکه همه متغیرها به صورت نسبتی هستند. مقدار این ضریب بین -1 تا 1 تغییر می کند که 1 به معنای همبستگی مثبت کامل، صفر به معنای نبود همبستگی (عدم همبستگی) و -1 به معنای همبستگی منفی کامل است. این ضریب برابر با کوواریانس بین دو متغیر تقسیم بر انحراف معیار آنها بدست می آید.

ضریب همبستگی پیرسون بین زوج متغیرها را نشان می دهد.

ضریب همبستگی در ایران:

متغیر	نرخ تورم	رشد تولید ناخالص داخلی	نرخ بهره اسمی	نرخ تعديل شده	ذخایر ارزی بانک	استهلاک پول	اعتبارات بانکی	تولید سود سپرده سرانه	نرخ ارز
نرخ تورم	۰.۱۳۶	۰.۱۳۳	۰.۱۶۵۴	۰.۱۴۵	۰.۱۹۸	۰.۰۴۷۸	۰.۱۴۵	۰.۱۱۲۳	۰.۱۶۵
رشد تولید ناخالص داخلی	۰.۱۳۶	۰.۱۳۵	۰.۱۸۷	۰.۱۶۹	۰.۲۴۵	۰.۱۶۶	۰.۱۴۵	۱	۰.۲۵۴
نرخ بهره اسمی					۰.۳۵۴	۰.۰۰۰۴۵	۱		۰.۲۵۴
نرخ تعديل شده				۰.۱۳۲	۰.۱۷۸	۰.۱۴۵			۰.۳۲۱
ذخایر ارزی بانک			۱		۰.۱۶۸	۰.۱۵۶	۰.۱۵۶		۰.۱۵۴۷
استهلاک پول			۱			۰.۱۴۵	۰.۱۹۹	۰.۱۴۵	۰.۲۱۴
اعتبارات بانکی						۱	۰.۱۹۸	۰.۲۶۵	۰.۴۵۲
تولید ناخالص سرانه							۰.۱۱۲	۱	۰.۳۵۴
نرخ سود سپرده									۰.۲۱۴
نرخ ارز									۱

نرخ ارز	نرخ سود سپرده سرانه	تولید ناخالص داخلی	نرخ بهره اسمی	نرخ تعديل شده	ذخایر ارزی بانک	استهلاک پول	اعتبارات بانکی	تولید سود سپرده سرانه	نرخ تورم
نرخ تورم		۱							
رشد تولید ناخالص داخلی	۰.۰۱۱	۱							
نرخ بهره اسمی	-۰.۰۳۹۹	۰.۰۶	۱						
نرخ تعديل شده	۰.۲۵۴	۰.۰۲	-۰.۰۶۵	۱					
ذخایر ارزی بانک	۰.۰۶۰	-۰.۰۸	-۰.۰۵۴	۰.۰۵۵	۱				
استهلاک پول	-۰.۰۳۰	۰.۴۳	۰.۲۱	۰.۰۲۱	-۰.۰۶۳	۱			
اعتبارات بانکی	۰.۰۷۵	۰.۰۸۱	-۰.۰۱۲۵	-۰.۰۱۷	-۰.۰۹۶	-۰.۰۱۰۵	۱		
تولید ناخالص سرانه	۰.۰۱۱	-۰.۲۲	۰.۰۱۵	۰.۰۰۵۵	۰.۰۳۶	-۰.۰۰۵۳	۰.۲۳	۱	
نرخ سود سپرده	۰.۲۳۶	۰.۲۵۶	۰.۳۴۶	۰.۱۴۵	۰.۱۰۶	۰.۲۵۶	۰.۲۴۳	۰.۵۳۴	۰.۲۳۶
نرخ ارز	۰.۴۲۱	۰.۲۵۶	۰.۲۵۶	۰.۵۶۱۱۸	۰.۲۵۶	۰.۳۵۶	۰.۳۲۱	۰.۱۶۹	۰.۲۰۳

آزمون فرضیه های تحقیق

ردیف	فرضیات	تایید / رد
فرضیه اول	بین رشد تولید ناخالص داخلی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه دوم	بین نرخ تورم و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه سوم	بین نرخ بهره اسمی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه چهارم	بین نرخ تعديل شده GDP و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه پنجم	بین ذخایر ارزی باank مرکزی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه ششم	بین نرخ استهلاک پول در زمان تحریم و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه هفتم	بین میزان اعتبارات باankی در زمان تحریم و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید
فرضیه هشتم	بین تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.	تایید

نتایج تحقیق و پیشنهادات

فرضیه اول: بین رشد تولید ناخالص داخلی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد. R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در آزمون ما ۰.۴۵۲۶ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسمیرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تر از ۰.۰۵ باشد که در این جا ۰.۳۹۵ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۱۳۵۴ است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین رشد تولید ناخالص داخلی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین نرخ تورم و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد. R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در آزمون ما ۰.۲۷ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسمیرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تر از ۰.۰۵ باشد که در این جا ۰.۴۱۵ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۰۴۹ است بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین نرخ تورم و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه سوم: بین نرخ بهره اسمی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد. R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در آزمون ما ۰.۲۸ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسمیرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تر از ۰.۰۵ باشد که در این جا ۰.۷۹۳ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۱۵ است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین نرخ بهره اسمی و عملکرد سیستم باankی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین نرخ تعديل شده GDP و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.
R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در آزمون ما ۰.۱۱ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسپرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تراز ۰.۰۵ باشد که در اینجا ۰.۳۳ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۸۳ است.
بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین نرخ تعديل شده GDP و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه پنجم: بین ذخایر ارزی بانک مرکزی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.
R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در ازمون ما ۰.۵۷ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسپرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تراز ۰.۰۵ باشد که در اینجا ۰.۷۸۴ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۹۶۵۴ است.
بنابراین می توان نتیجه گرفت که برای بین ذخایر ارزی بانک مرکزی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه ششم: بین نرخ استهلاک پول در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.
R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در ازمون ما ۰.۱۲۳ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسپرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تراز ۰.۰۵ باشد که در اینجا ۰.۱۲۳ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۱۶۵۸۹ است.
بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین نرخ استهلاک پول در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه هفتم: بین میزان اعتبارات بانکی در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.
R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در ازمون ما ۰.۱۳۲۴ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسپرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تراز ۰.۰۵ باشد که در اینجا ۰.۱۳۳ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۱۷۸۴۵۶ است بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین میزان اعتبارات بانکی در زمان تحریم و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه هشتم: بین تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.
R2 در تحقیقات باید بین ۰ و ۱ باشد که در آزمون ما ۰.۱۴۵۶ شده است که نشانه تایید آزمون می باشد، آزمون کولموگروف اسپرینف باید در داده های نرمال یا مساوی یا بزرگ تراز ۰.۰۵ باشد که در اینجا ۰.۴۵۶ است. دوربین واتسن که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است باید بین ۰ و ۴ قرار گیرد که در اینجا ۰.۱۸۷۹ است

بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین تولید ناخالص سرانه واقعی و عملکرد سیستم بانکی در اقتصاد مقاومتی رابطه معنی داری وجود دارد.

بنابراین پیشنهاد می شود:

- افزایش هزینه تأمین مالی پروژه های سرمایه گذاری (در صورت حاکمیت شرایط عدم اطمینان):
- افزایش هزینه مبادله (در صورت استفاده ابزاری از عقودی همچون لیزینگ، فروش اقساطی تنظیم قراردادهای مضاربه و مشارکت «با سود تضمین شده» برای تأمین سرمایه درگردش مورد نیاز واحدهای تولیدی).

منابع

- ✓ گلستانه، اکبر، (۱۳۹۰)، مقدمه ای بر روش های آماری ناپارامتری، کتاب، انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ✓ کنی، ایونس، (۲۰۱۰)، مترجم: محمد حسین مهدوی راهنمای جامع.
- ✓ حسن، حبیبی، (۱۳۸۵)، تجزیه تحلیل رگرسیون، فرهنگ واژه های مصوب فرهنگستان.
- ✓ اصغری جعفرآبادی، محمد، سلطانی، اکبر، محمدی، سید مونه، (۱۳۹۲)، مقاله سری آماری آزمون های مقایسه میانگین ها، مجله آماره ها.
- ✓ نجف آبادی، دهقان، (۱۳۹۱)، بررسی تاثیر سبک رهبری بر فرهنگ سازمانی (مورد مطالعه: شرکت آلومینیوم پارس شهر صنعتی کاوه، مجله دانشگاه تهران).
- ✓ سپهرنیا، رزیتا، (۱۳۹۱)، روش های ارزیابی نمونه های آماری، کنفرانس داخلی.
- ✓ نادری، علی اکبر، (۱۳۹۱)، تحلیل میزان تاثیرگذاری ارزش ویژه و شخصیت برنده بر تمایلات مشتریان از طریق اعتماد مشتریان به برنده، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- ✓ وثوقی نیری، عبداله، مرادی آیدیشه، شعبان، (۱۳۹۱)، اقتصاد مقاومتی عامل اصلی در ارتقاء بهره وری، همايش ملی بررسی و تبیین اقتصاد مقاومتی.
- ✓ دادخواه، هادی، علی بیگی، حمید، مصطفی پور، محمدعلی، (۱۳۹۲)، بررسی عملکرد بانک داری بدون ربا بر مبنای الگوی حماسه اقتصادی، نخستین کنفرانس ملی توسعه مدیریت پولی و بانکی.
- ✓ فلاحت پیشه، حشمت الله، مظفری، محمد مهدی، عسکری، علی، (۱۳۹۳) تحلیل قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران بر اساس نگرش اقتصاد مقاومتی، اولین کنفرانس بین المللی اقتصاد.
- ✓ یوسفی دیبا، علی، (۱۳۹۲)، بررسی سیاست های پولی و ارزی ج.ا.ایران در مواجهه با تحریم اقتصادی (باتاکید بر راهکارها با رویکرد اسلامی)، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- ✓ الی پور، علی، (۱۳۹۲)، ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد کارکنان بانک ها در بخش خصوصی تحت شرایط اقتصاد مقاومتی مطالعه موردنی: بانک اقتصاد نوین، نخستین کنفرانس ملی توسعه مدیریت پولی و بانکی.
- ✓ نژادموسی، سیدمحسن، حافظی، بهار، (۱۳۹۱)، بررسی مقایسه ای تعییرات نرخ ارز رسمی و تعادلی در شرایط اقتصاد مقاومتی (مطالعه موردنی اقتصاد ایران)، همايش ملی بررسی و تبیین اقتصاد مقاومتی.
- ✓ توتونچیان، ایرج، (۱۳۷۹)، پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری، نشر توانگران.
- ✓ حسین زاده بحرینی، محمدحسین، (۱۳۷۵)، بررسی فقهی و اقتصادی سود علی الحساب در سیستم بانکداری بدون ربا، مجله اندیشه حوزه، شماره ۶

- ✓ Ali Akbar Jafarizadeh,(2013). Identifying and prioritizing the factors affecting customer loyalty to a brand (Case study: insurance industry)", European Online Journal of Natural and Social Sciences, vol.1, No. 3, pp. 348-354.
- ✓ Anderson, Joe (1997) "Technology Foresight for Competitive Advantage, Long Range Planning" Vol. 30, No. 5, pp. L, 665 to 677, 1997 L, © 1997 Elsevier Science Ltd. All rights reservedng Range Planning L, V Printed in Great Britainol
- ✓ Apšvalka. Dace, Donina. Dace, Kirikova. Marite (2004), "Foresight, knowledge-intensive process, modelling, cognitive-social", COMPUTER SCIENCE DATORZINATNE, ISSN 1407-7493.
- ✓ Balasa, B. (1990), Koreas Development Strategy, in Jene K. Kwon Ed, KoreaEconomic Development, Greenwood Press, Connecticut, PP. 1-17.
- ✓ Bo Wendy Gao, Ivan Ka Wai Lai, (2015), The effects of transaction-specific satisfactions and integrated satisfaction on customer loyalty,International Journal of Hospitality Management, Vol. 44, PP.38-47.
- ✓ Bert Scholtens., (2002), Competition, Growth, and Performance in the Banking Industry", IDEAS.
- ✓ Barney, Jay B. (2002), "Gaining and Sustaining Competitive Advantage", Mass.: Addison-Wesley
- ✓ Barney, J.B. & Clark, D.N. (2007)," Resource-based theory- creating and sustaining competitive advantage", Oxford University Press
- ✓ Bootz, Jean-Philippe (2010), "Strategic foresight and organizational learning: A survey and critical analysis", Technological Forecasting & Social, Change 77, 1588–1594
- ✓ Durlauf, S., Johnson, P.A., and Temple, J. (2005). Growth Econometrics. In: Handbook of Economic Growth, ed. by P.Aghion and S. Durlauf, Elsevier, Amsterdam
- ✓ Doppelhofer, G., R.I. Miller & X. Sala-i-Martin. (2000). Determinants of Long-term Growth: A Bayesian Averaging of Classical estimates (BACE) Approach. NBER Working Paper, No. 7750
- ✓ Delavar, Ali (2010), "Theoretical Foundations and practical research in the humanities and social sciences", second edition, Tehran, growth.
- ✓ Emad ebdoli, (2012), "Review and prioritization of the organization's external environment factors on competitive performance in the banking industry with foresight approach: Case Study of Sepah Bank, 1391.
- ✓ Hwang, C. L. and Yoon, k., 1981, Multiple Attribute Decision Making: Methods and Applications, Berlin, Springer.
- ✓ Hidalgo C. A., Klinger B., Barabási A.-L. & Hausmann R. (2007), The Product Space Conditions the Development of Nations. .Science 317, 482–487.
- ✓ Hausmann R. et al.. The Atlas of Economic Complexity. : Mapping Paths to Prosperity (2013).<http://atlas.media.mit.edu/> and <http://atlas.cid.harvard.edu/>
- ✓ Heidari, Ali (2009), "Measuring and explanation the competitive advantage of industrial enterprises with advanced technologies based on designed model causal map approach", PhD thesis, Tehran University.
- ✓ Sandeep Baliga & Ben Polak, (2004), "The emergence of the Anglo-Saxon and German financial systems, School of Management, Northwestern University
- ✓ Mabid Ali Al-Jarhi, (2003), "The case for Universal banking as a component of Islamic banking.
- ✓ Mala Raghavan, (2010), Impact of capital control measures on the Malaysian stock market, International Journal of Managerial Finance, Vol. 6 No. 2.
- ✓ Mervyn K.Lewis and Latifa M. Algaoud, (2001), "Islamic Banking". Edward Elgar publishing.

- ✓ Ning Ma and Guangshi Wang, (2004), "Investigation of enterprise informationization project risk", Journal of China Business Review.
- ✓ nnes, S. (1995), Creating the Commonwealth: The Economic Culture of Purtain New England New York: Norton.
- ✓ Jackson, Michael (2011)," Practical Foresight Guide", Shaping Tomorrow's Practical Foresight Guide – Chapter 5, Lawst revised: 14 January 2011
- ✓ Johnston, D. C. (2005), "Richest Are Leaving Even the Rich Behind", New York times, PP. 1,17, June, 5.
- ✓ Jabbour . Charbel José Chiappetta, Teixeira. Adriano Alves, Oliveira . Jorge Henrique Caldeira de, Soubihia. Davi Fouad, (2010),"Managing environmental training in organizations: Theoretical review and proposal of a model", Management of Environmental Quality: An International Journal, Vol. 21 Iss: 6 pp. 830 – 844
- ✓ Peet, R. & H. Elaine (2009), Theories of Development Contentions, Arguments, Alternatives, The Guilford Press, Second Edition.
- ✓ POPOOLA, S. O (2000), "Scanning the Environment for Competitive Advantage: A Study of Corporate Banking Managers in Nigeria", Department of Library, Archival and Information Studies, University of Ibadan, Ibadan, Nigeria, Libri, 2000, vol. 50, pp. 210– 216
- ✓ Rasekhi. Saeid, Zabihi Lohremi. Elmira (2008), "The competitive advantage the firms: concepts and theory", Journal of the Humanities and Social Sciences, "Economic Science", year eight, number twenty-eight, pp. 31-53.
- ✓ Ratnaningsih, Anik. Anwar, Nadjadji. Suwignjo, Patdono. Wiguna, Putu Artama (2010), "ANALYSIS OF INTERNAL AND EXTERNAL FACTORS FOR COMPETITIVE ADVANTAGE OF INDONESIAN CONTRACTORS", © Journal of Economics and Engineering, ISSN: 2078-0346, №4, December, (2010).
- ✓ Seidl. David, Aaken. Dominik van(2004), "Anticipating critique and occasional reason: modes of reasoning in face of a radically open future", Institute of Business Policy and Strategic Management Munich School of Management University of Munich, Ludwigstr. 28, 80539 Munich
- ✓ Smith, jack. Mason, Moya(2004)" Learning from Technology foresight Connections" Eu-US Seminar, Seville 13-14 May (2004).
- ✓ Sharma. Sanjay, Aragón-Correa. J. Alberto, Rueda-Manzanare. Antonio(2007), "The contingent influence of organizational capabilities on proactive environmental strategy in the service sector: An analysis of North American and European ski resorts", Canadian Journal of Administrative Sciences / Revue Canadienne des Sciences de l'Administration, Volume 24, Issue 4, pages 268–283
- ✓ Sadri, Golnaz & Lees, Brian(2001) "Developing Corporate Culture as a Competitive Advantage", Journal of Management Development, Vol.20, Issue 10
- ✓ Shahmansouri S. Noruozi, N. (2012), "providing framework Integrated for Strategic foresight", Second International Conference and the Sixth National Conference on Technology Management
- ✓ Sarmad. Z, Bazargan. A, Hajari. E, (2006), "Research methods in the behavioral sciences", Tehran, Informed Publishing, Seventh Edition
- ✓ Technology Foresight for Organizers"(2003), TEXT BOOK, TRAINING COURSE for Black Sea Economic Cooperation Countries and the Newly Independent States, 8-12 December (2003), Ankara, Turkey, from the www.cgee.org.br/atividades/redirKori/559
- ✓ Miles. Lan, CRIC(2002), " Appraisal of Alternative methods and procedures for producing Regional Foresight", European Commission – Research DG – Directorate K, May 2002, Brussels

- ✓ Mirzaee raber.fatemeh, Zafariyan. Reza, Safari.hossein, Abdolahi. Behzad(2011), "Modeling Factors Affecting Innovation Performance of Firms Using the Integrated Cognitive Mapping Method and Bayesian Networks (A Case Study in the Iranian Insurance Industry)", European Journal of Social Sciences, Volume 23, Number 1
- ✓ Molina-Azorín. José F, Claver-Cortés. Enrique, López-Gamero. María D., Tarí. Juan J., (2009) "Green management and financial performance: a literature review", Management Decision, Vol. 47 Iss: 7, pp.1080 – 1100